

SPORUMUZUN KALKINMASI VE YENİDEN YAPILANMA İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER

Orhan Bilgin
Emekli Müsteşar

Sporumuzun kalkınıp yurt sathına dengeli şekilde yayılabilmesi

Sporumuzda özerk bir yönetim hepimizin arzusudur, politik atamalardan baskılardan uzak bir yönetim tüm spor dallarımızdan uzman kişilerin görev yapacağı böylelikle sporumuzun kalkınıp gelişeceği bir olguyu kim istemez.

Ancak, ülkemizdeki ilgili tüm verileri inceleyerek konuya yaklaşmamızda yarar vardır.

Ülkemizde eski yıllarda spor din bakımından tepkiler almış, bu konuda bilimsel olarak eğitilmemiş toplumumuz da spor başıboşluk, serserilik olarak algılanmış, kişi ve toplum sağlığına ne denli etken olduğu düşünülmemiş.

Sağlıklı bir toplumun; ülke ekonomisine sağlık yatırımları ve ilaç tüketimi yönünden büyük yarar sağlayacağı gereğince öngörülmemiş.

Spor konusunda tarihlerimize kısaca göz attığımızda şunları görüyoruz;

Orta Asyada yaşayan Türk toplumları savunma ve savaş dönük spor dallarıyla birlikte Toylarda, şöenlerde uyguladıkları etkinlikleri görürüz. Göçler başladığında bunları beraberlerinde getirmişeler de zamanla olanaksızlıklar nedeniyle bu konu unutulmuş bir kısımda yerleştikleri yöreler itibariyle yöresel kalmıştır.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde sultanların ve şehzadelerin eğilim gösterdikleri ve önemsedikleri bazı spor dallarında gelişme görmekteyiz. Güreş, okçuluk, binicilik, kılıç kalkan gibi,

1890-1900'lü yıllarda halktan gelen istekle diğer spor dallarına yönelim görmekteyiz. Futbol, atletizm, cimnastik gibi bunlarla birlikte kulüpleşme eğilimi ile kulüpler arasında birlikler kurarak lig müsabakalarına başlamışlar,

Olimpiyatlara katılma arzusu belirmiş, arkasında idman cemiyetleri ittifakı kurulmuş bunu takiben Türk Spor Kurumu kurulmuş, kulüpler maddi sıkıntı içinde etkinliklerini sürdürmekte sıkıntı içindeler ancak, durumu bilen ileriye gören bu konuya önem veren yüce ATATÜRK yeni bir statü ve devlet programı içinde yeni bir kuruluş oluşturulma gereğini düşünerek yurt dışındaki konuyla ilgili uzman davet etmiş inceleme ve araştırmalar sonunda 3530 sayılı kanun ortaya çıkarak Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Daha sonra sporun alt yapısının eğitim kapsamı içinde okullardan geçmesi ve başlaması düşünülerek bu Genel Müdürlük Millî Eğitim Bakanlığına bağlanıyor. Ancak kendi kendine yetersiz olan bakanlık konuya üvey evlatmış gibi bakarak önemsemiyor. Okullarda bile haftalık 45 dakikalık sadece var demek için konulan, yeterli sayıda öğretmen olmaması nedeniyle bir dersten ileri gidilmiyor.

Durumu görenler Spordan Sorumlu bir Devlet Bakanlı-

ğı oluşturarak görevi ona veriyorlar. Bu bakanlar Spordan gelmiş veya sporu bilenlerdense bazı aşamalar yapıyorlar. Ancak sık sık Bakanların değişmesi ve onlara paralel icra elemanlarının da değişmesi nedeniyle onlardan da beklenen tam sonuç alınmıyor.

Bu oluşum karşısında ve gün geçtikçe konu önem kazandıkça; bazı ülkeler spor yoluyla bazı anlaşmalar, birçok ülke spor yoluyla ülkelerini ve kültürlerini tanıtmaya çalışırken bizim bunların gerisinde kalmamız için ve bugün biraz daha artan gençlik sorunlarına çözüm bulabilmek için bir Gençlik ve Spor Bakanlığı kurulması kararlaştırılıyor. Bunun için diğer ülkelerdeki yapılaşma ve Avrupa konseyindeki çalışmalar incelenerek bünyesinde okul sporları, eğitim eleman yetiştirme, izcilik ve gençlerin boş zamanlarını değerlendirme görevlerini yüklenecek dört Genel Müdürlükle birlikte Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü ile gençlerin en çok sorunlu olduğu Kredi Yurtlar Kurumunu Genel Müdürlük olmak üzere iki bağlı Genel Müdürlükten oluşan bir kuruluş meydana getirildi.

Bu Bakanlık öncelikle tesis yapımı başta olmak üzere çok sayıda eksik olan sporda teknik eleman yetiştirdi ve bilimsel olarak sporun bütün dallarına gelişip kalkınarak yurt sathında yayılması için çalışmalar yaparak bir hayli aşama kaydetmiştir.

Daha sonra tam nedeni bilinmeden ve geçmişte deneyerek başarılı olamamış bir tutum tekrarlanarak bu Bakanlık kaldırılmış ve Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü yeniden Millî Eğitim Bakanlığına bağlanmıştır.

Devlet personel kadrosunun yarısından fazlasını bünyesinde bulunduran ve kendi sorunları altında kalan bu Bakanlık bu konuya doğal olarak yeterli önem ve önceliği vermediği için tekrar daha önce denenmiş ve halen süre gelen modele geçerek Spor ve Devlet Bakanlığına bağlanmıştır. Nerede ise on senede on Bakan değişerek ülkemiz ve gençliğimiz için çok önemli bu konu böylece yürütülmektedir.

3550 sayılı kanun yerine daha modern olduğu sanılan ve kanımca hatalarla dolu 3289 sayılı kanun ortaya konulmuştur. Bu durumda her gün yeni yönetmeliklerle günün şartlarına uyulmaya çalışılmaktadır. Hal böyle iken okulların Spor ve İzcilik konularında bu Genel Müdürlükle, Millî Eğitim Bakanlığı arasında ikili sürtüşmeler sürüp gitmektedir. Çeşitli panel, sempozyum ve diğer toplantılarda bu durumu dile getirerek düşündüğüm çözümleri Sn, Bakan dahil bütün yetkililere arz ettim hiçbir teşebbüs yapılmadı.

Bu iki konuyu şöylece açıklamak istiyorum, yıllardır basından Spor adamlarımızın ne politikacıların eksik olmayan sözleri sporun okullara girmesi gereği bir türlü ger-

çekleşmemiştir. 1968 yılında yaptığım bir incelemede sadece Ankara'da 40'tan fazla okulda noksan veya tamam spor tesisleri olduğu tespit edildi. Bunların büyük bir kısmı saat 15:00 civarında öğretmen noksanlığı nedeniyle kapatıldığında öğrendik.

Bunun üzerine rahmetli Sn, Ulvi YENAL beyden izin alarak Genel Müdürlükte Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşar yardımcısı yine rahmetli Sn, Sıtkı BİLMEN hocanın ve diğer görevlilerin katılımıyla bir toplantı düzenledim. Kendilerine şu öneride bulundum:

Bir protokol yaparak bu tesislere bakım ve onarımı ile okul saatleri ve gereksinimleri dışında anahtarını bize vererek işletilmesini istedim. Amacımız tesisi o saatten sonra bir program dahilinde o okulun çocukları da dahil çevre gençliğine açmak antrenör ve hocalarını vererek çalıştırmaktı.

Oy birliği ile kabul edilip protokol tanzim edilerek imza edildi ve müdürler kuruluna verilmek üzere götürüldü gidiş o gidiş, daha sonraki yıllarda çeşitli zamanlarda yine konu ele alındıysa da sanki her Bakanlık ayrı bir kuruluşmuş gibi ve kimse kendi çiftliğine yabancıyı sokmak istemezmiş gibi teşebbüsler sonuçsuz kaldı.

Bunun üzerine son yıllarda kendilerine hep şunu önerdim. Bu gün bir çok dalda spora başlama yaşı çok küçülmüş hatta okul öncesine bile indirgenmiştir. Buna göre bütün okullarımızda: Okul yönetimlerinin okul aile birliklerinin ve o çevrede bulunan spor adamlarının beraberce kuracakları okul spor kulüplerinin kurulması Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne tescil edilerek tüm olanaklardan yararlanarak bütün okulların okul dışı spor faaliyetlerinin bilinçli, yaygın ve eğitim düzeni içinde yürütülmesi,

İzcilik konusuna gelince: Bu konuda da bir ikilem göze çarpmaktadır. Uluslararası İzcilik kuruluşu hükümetler dışında yani resmi kuruluşlar dışındaki bir örgütü ancak üye kabul etmektedir. Onun için Millî Eğitim bünyesindeki ilgili daireyi üye olarak alamamaktadır. Diğer ülkelerde İzcilik yöresel kalkınmalara yardımcı olan öncülük yapan kuruluşlardır. Bizde yıllarca okullara dönük kalındığı süre içinde merasim izciliğinden ileri geçememiştir. Bugün bir miktar okulun dışına çıkmaya gayret ediliyorsa da bu ikilem giderilmiyor. Zira Gençlik ve Spor bünyesinde kurulmuş olan İzcilik Federasyonu Uluslararası İzcilik örgütüne üye olmuş oda yurt içi ve yurtdışı etkinliklerini sürdürmektedir. Oysa her bir konuda iki Bakanlık arasında düzenlenecek bir protokolla çözüme kavuşabileceği gibi yurt düzeyinde dengeli bir şekilde yayılıp kalınabilir.

Bu konulara kısaca değindikten sonra tekrar sporda yeniden örgütlenmemize dönelim. Sporumuzun bu günkü etkinliklerden kurtulabilmesi için tamamen özerk olması hepimizin arzusudur. Ancak, bu günkü ekonomik şartlar ve yürürlükte olan yasalar dolayısıyla bunu hemen gerçekleştirmesi mümkün olamamaktadır.

1- Anayasa ve diğer yasalar yönünden konu bir devlet görevi olarak ele alınmaktadır. Hükümet programlarında da bu şekilde yer almaktadır.

2- Bugün ülkemiz spor etkinliklerini gerçekleştiren Federasyonlarımız finansman yönünden büyük çapta ana bütçeden verilebilen olanakla yürüyebilmektedir. Onun için bu maddi desteği veren kuruluşun da denetim hakkı sürmektedir ve sürecektir.

Gün geçtikçe Federasyon bünyelerinde bazı vakıflar oluşuyor ve o spor dalını seven ve kendi reklamlarını yapmak isteyen kuruluş ve kişilerin destekleri de söz konusu oluyorsa da bunlarda yetersiz kalmaktadır.

3- Ülkelerin sporda alt yapılarını yani temellerini oluşturan kuruluşlar kulüplerdir. Sporun ileri ilkelere baktığımızda kulüp sayılarının yüzbinleri geçtiğini görürüz. Bizde ise halen onbinlerce erişememiş durumdayız. Bunun anlamı bizim toplumumuz açısından sporun ve dolayısıyla kulüplerin Sağlık ve Gençliğimiz açısından yararını anlatamamış ve bu konuda toplumu yeterli eğitememiş olmamızdır. Lisanslı sporcu sayımızda bunu açıkça ortaya koymaktadır.

Bu bakımdan kulüplerimizde ekonomik yönden yetersiz kalmakta ve çevreden beklenen desteği bulmamaktadır. Ülkemiz için çok az sayıda olan bu kulüplerimiz buldukları iller itibariyle anımsadığım kadarıyla 72 ilde federasyonlar kurmuşlar, bunlarda kendi aralarında toplanarak Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonunu oluşturmuşlardır. Ancak, büyük uğraş ve vefakarca kurulmuş olan bu örgütün yasalar yönünden ne bir etkisi ne de bir yetkisi hemen hemen yok gibidir. Kişisel gayretlerle bazı girişim ve işbirliği olanakları yavaş yavaş sağlanmakta ve yönetmeliklerde yer almaktadır.

Bütün bu şartlar içinde sporumuza baktığımız zaman şu kuruluşları görüyoruz.

a) Yasalar yönünden Türk Sporunu yönetip, geliştirip yükseltmek ve denetlemek konusunda Devlet kuruluşları içinde yer alan sürekli politik baskı ve etkiyle çalkalanan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü,

b) Uluslararası olimpiyat komitesinde ve diğer uluslararası organizasyonlarda dış ilişkilerimizde bizi temsil eden ve dünyada ilk olimpiyat yasasıyla olimpiyat organizasyonu ile yetkili kılınmış üyesi olmakla şeref duyduğum bir Türkiye Milli Olimpiyat komitemiz var.

c) Okul sporlarıyla sorumlu ama her türlü eğitimsel ve bilinçli olarak sporu ele alarak okullarımıza yerleştiremeyen ve Dünya Okul Sporları Federasyonu (İSF) ile Üniversite Sporları (FİSU) ya üye olan Gençlik Spor Genel Müdürlüğü ile iş birliği içinde istenilen düzeyde ortak hareket etmeyen Millî Eğitim Bakanlığımız,

d) Yukarıda belirttiğim yurt dışında örgütlenmiş tam bir dayanışma bekleyen Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu,

d) Yukarıda belirttiğim yurt dışında örgütlenmiş tam bir dayanışma bekleyen spor yaptırmak gerekli tesisleri kurmakla görevlendirilmiş belediyelerimiz. Bu kuruluşlarımızın olmasına rağmen müştereken hazırlanacak bir iş birliği ana programı olmaması dolayısıyla bugün sporumuzda başta genel eksiklikler göze çarpmaktadır.

- 1- Sporda kitle eğitim ve yönlendirme
- 2- Spor tesisleri araç gereç ve işletilmesi
- 3- Öğretici eleman eksikliği

4- Spor sağlık ve araştırma ve ilişkiler bunlara daha bir çoklarını eklemek mümkündür. Ancak, esas olan yukarıda sıraladığım konulara özetle açıklık getirmekte yarar vardır.

1- Sporumuzun dengeli bir biçimde yurt dışına yayılarak gelişebilmesi için öncelikle halkımızın bu konuda bilinçlendirilmesi ve eğitilmesi lazımdır. Bunun için bu büyük görev medyamıza düşmektedir. Gerek yazılı yanında gerekse görsel yayınlarda spor olaylarını tepki yaratacak biçim yerine toplumu eğitecek şekilde ele alınıp yayınlanmasında yarar vardır zira okuduğunu değerlendirebilecek düzeyde okuma yazma oranının düşük olduğu toplumda görsel yayın çok daha etkili olmaktadır. Örgütlü eğitimde ise konu özellikle önce Millî Eğitim bakanlığımıza ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne düşmektedir.

Çocuklarımızın Beden Eğitimi ve spor konusunda eğitilip yönlendirilmesi de Millî Eğitim Bakanlığımıza düşmektedir. Bugün birçok spor dalında başlama yaşı okul öncesine ingirgenmiştir. Onun için okul öncesi ilk okullarda bu işin yapılabilmesi için pedagojik formasyonlu öğretim elemanına ihtiyaç vardır. Orta öğretimde ise bu eğitimin devamını sağlayacak öğretmene, zamana ve tesise ihtiyaç vardır. Oysa okullarımızda bu konudaki öğretmen sayımız yetersiz olduğu gibi belki ekonomik imkânsızlıktan kaynaklanan sistemimizde de bir noksanlık vardır. Zira öncelikle dersliklere ağırlık verilmektedir.

2- Tesis yapımı ve araç gerek bakımından donatımda halen politik görüşlerin yönünde yürütülmektedir. Ancak bunun için geçmiş yıllarda bazı kıstaslar konularak kısmen bu iş bir sisteme bağlanmıştır.

Fakat nüfus artışı ve kalkınmamız göz önünde tutularak yurdumuza baktığımızda il, ilçe ve diğer yerleşim birimlerimizde büyük çapta eksiklik olduğunu görüyoruz. Bu belki ekonomik yönden yetersiz kalmamızdan kaynaklanmaktadır. Durum böyle olsa da bu öncelik sırası saptanabilmesi için tam bir inceleme yapmamız lazımdır. Şöyle ki; tesis yapımında göz önünde tutulacak hususlar şunlardır.

- a- Nüfus sayısı genç kesimin oranı
- b- Okul ve öğrenci sayısı
- b- Okul öğrenci sayısı
- c- Kulüp ve sporcu sayısı
- d- İklim şartları ve yükseklik durumu
- e- Ulaşım olanakları

f- Yöresel halkın hangi spor dallarına olan ilgi ve eğilimi

g- Uluslar arası müsabakalarla, olabilecek o yerin durumu

Bu değerlendirmelere göre tesis yapılması kararı alınacağı gibi hangi tesise öncelik verileceği seçiminde ise iki esas göz önünde tutulmalıdır, yani f maddesindeki yöre halkının hangi spor dalına eğilimi olduğu ve genel spor planlamalarında, hangi spor dalı için nereleri pilot bölge seçileceğinin belirtilmesi, yine bu ana plana göre inşa edilecek tüm tesislerin amaç ve yönünden tam donatılması lazımdır. Bu tesislerin özel düzenlenecek ihtiyaç programlarına göre sabah 9, akşam 23 saatleri arasında işletmeye açık tutulması ve müsabakaların yapılması ve bunların gerçekleştirilmesi için gerekli yönetici, antrenör, monitör ve diğer personelin sağlanması lazımdır. Ayrıca, ilgili yasada 500'den fazla memur, işçi olarak personeli olan özel sektörde kendi elemanlarına spor yaptıracak şekilde tesis yapma zorunluluğu olmakla beraber birçok kuruluşta bunu bulamamaktayız.

Bakanlığımız Millî Eğitim yerine Millî Öğretimi esas aldığı için kalkınmış ülkelerin tersine öncelikle dersliklere yer vermektedir. Mesela Amerika'da okul inşaatınca spor ve sosyal tesislerden başlandığını görürüz. Bizde bu öğrenci sayısının fazlalığı ile ekonomik nedenlerden oluyorsa da bunun düzeltilmesi ve bir çok hayırsever vatandaşımızın da okul yapımına yönelmesinde bu hususun dikkate alınmasının sağlanması lazımdır. Sporumuzda büyük katkısı olan ordumuzun birliklerinin bütün bulunduğu yerlerde kendi ihtiyacını karşılayacak tesisler yaptığını görüyoruz.

Yukarıda yapılmasını ön gördüğümüz bu tesislerin genel olarak ve ihtiyaç duyulacak zamanlarda tam bir iş birliği içinde yine bir program uyarınca kullanılmasını sağlamaktadır.

Ayrıca belediyelerimizin de kararlaştırılacak bu genel tesis planlaması ve işletilmesi için de yerlerini almaları daha yararlı olacaktır.

3- Öğretici eleman eksikliği;

Uzun yıllar bu konuda öğrenim görmüş eleman yetiştirme görevi Ankara'da Gazi Terbiye Enstitüsü Beden Eğitimi bölümüne düşmekte idi. Bu bakımdan yetişen öğretmenlerimizin sayısı o zamanki orta dereceli okullarımıza bile kafi gelmemekte idi. Bu öğretmenlerimizde bir iki spor dalında ihtisaslaşmış olarak yetişmediği için genel anlamda beden eğitimci olarak hizmet etmekteydiler. Oysa sporcumuzun kalkınabilmesi için uzman spor adamlarına (ihtisaslaşmış öğretmen, yönetici, antrenör, monitör, hakem gibi) büyük çapta ihtiyacımız vardır. Onun için yukarıda da değindiğim gibi üç Spor Akademisi kuruldu (Ankara, Manisa ve İstanbul) daha sonra Y.Ö.K, yasası uyarınca bu hizmetin üniversitelerimize geçmesini takiben birçok üniversitemizde Beden Eğitim ve Spor bölümleri kuruldu. Bu birimlerden bir kısmı yüksek spor okullarına dönüştü-

rülerek üç bölüm halinde eğitimi sürdürmeye başladılar. Bunlar öğretmenlik, yöneticilik ve antrenörlük bölümleridir. Bu çalışmaların bütün üniversitelerimize yansımaları kısa sürede bu eleman açığımızın kapatılması lazımdır. Ayrıca, bu elemanlardan bazılarının Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne tecrübe kazanmaları yönünden uygulama çalışmalarına tabi tutulmaları ve başarı gösterenlerden bir kısmını görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla dış ülkelere gönderilmeleri sağlanmalıdır.

Bu şekilde yetişen elemanlar; ileride belirteceğim bölgesel sistemde ve tüm illerde ihtiyaca göre görevlendirilmeli ve çalışmalarının denetlenmesi gereklidir.

4- En önemli konu spor ve sağlık: Toplum sağlığında başta gelen bu uğraşı önleyici ve koruyucu tebabet olarak benimsenir. Tabii ki bilinçli olarak uygulanması şartı ile uzun yıllar sporumuzun ihmal edildiği gibi spor tebabetide önemsenmemiştir. Daha sonraları sporun yavaş yavaş kalkıp önemsenmesine paralel olarak spor tebabetide aranır olmaya başlamıştır. Bugün birçok tıp fakültemizde deantolojik dal olarak yer almaya başlamıştır. Buna paralelde birçok spor doktorumuz görev almaktadır.

Bu konuda antrenörlere, masörlere ön bilgiler verilmiş olsa bile esas olan bu konuda öğrenim yapmış uzman kişilerdir. Dış ülkelerde bu alanda incelediğin spor ve sporcuyu araştırma merkezlerinde, sporcular ve spora yönelmek isteyenler tam bir incelemeden geçirilerek yönlendirilmektedir. Öncelikle sporcuyu genç tabiri caiz ise tepeden tırnağa tam bir sağlık kontrolünden geçtikten sonra genetik kalıtım, fizyolojik, anatomik fizik (antropolojik) ve vital kapasiteler yönünden de incelenerek bunlardan elde edilen bulgulara göre yönlendirilmekte, bazan eksik bulunanların giderilmesi için de bio mekanik çalışmalarla beslenmeler tavsiye edilmektedir.

Sporcu böylece ele alınmakta ve başarıya doğru yönlendirilmektedir. Hatta sporda ilerlemiş ülkelerde herhangi bir spor dalında sporcuda üstün performans elde edebilmek için o daldaki teknik direktörün yanında yardımcı olarak anatomist, fizyolog, spor psikoloğu gibi uzmanların da bulunması lazımdır deniliyor.

Netice itibarıyla bu konu ülke sporunda en önemli etken ve başta ele alınması gereken bir olgudur.

Sporumuzdaki bu güne kadar geçen gelişim durumu mu genel olarak ve özette değindikten sonra bundan böyle geleceğe dönük olarak nasıl bir yeni sistem oluşturmamızla ilgili önerilerimi sırasıyla aşağıda gerekçeli olarak yazıyorum.

Bu sistemde son varılacak nokta belirli aşamalardan geçilerek sporumuzun tamamen özerk olmasıdır.

Bu ana prensipten hareketle, öncelikle merkezi yönetimden yerinden yönetime geçmemiz gereklidir. Zira bugün Ankara'da oturup detaylı bir çalışmayı Hakkari'de Hatay'da, Edirne'de ve Sinop'ta sürdürmemizin mümkün olamayacağı açıkça görülebilmektedir. Yerinden yönetim için bölgesel sisteme geçerken merkezinde buna göre yeniden organize edilmesi lazımdır. Zira yıllardır merkezden yönetim şekliyle yürütülmekte olan sporumuza üzülmekte değinmekte yarar vardır. Sürekli politika etkisinden kurtu-

lamadığı gibi yurt sathında dengeli bir biçimde yayılıp istenilen seviyede gelişmemiştir.

Bu nedenle karar yetkisiyle oluşacak, üç veya dört ay gibi belirli bir arayla toplanacak bir spor konseyinin kurulması gereğini yeniden vurgulayarak öneriyorum. Kurulacak konseyde ülkemizdeki sporla ilgili tüm kuruluşlar etki ve yapılarına göre yer almalıdırlar diyor ve şöyle bir oluşum olmalı diye düşünüyorum.

1- Toplantıları organize edecek, Bölgelerden ve Genel Müdürlüklerden gelecek bilgilerle gündemi hazırlatacak, alınan kararların uygulanması amacıyla ilgililere iletmek ve gerekli zamanlarda yapacağı denetimlerle görüşlerini konseye sunacak doğrudan Cumhurbaşkanı'na veya Başbakan'a bağlı bir müsteşar bulunmalı, bu müsteşara bağlı her türlü gerekli araç, gereç ve personelle donatılmış bir büro bulunmalı, bu müsteşar toplantılara bir üye olarak katılmalı,

2- Alınan kararları uygulamak üzere iki genel müdür, biri spor etkinlikleriyle ilgilenen diğeri spor konularında gerekli eğitimlerle ilgili alacak şekilde konseye üye olarak katılmalı, bir de tesisler dairesi başkanı da üye olarak katılmalı,

3- Olimpiyat komitemizin Başkanı ile Genel Sekreteri ve Spor Vakfı Başkanı da üye olarak bulunmalı,

4- Millî Eğitim Bakanlığında; biri izcilik ve spor dairesi başkanı olmak üzere iki temsilci

5- Spor Yazarları Derneğinden biri Başkan olmak üzere iki temsilci (seçilecek bir üye)

6- İçişleri Bakanlığında bir temsilci

7- Sağlık Bakanlığında spor sağlığıyla ilgili bir doktor,

8- İş verinler sendikasıyla seçilecek iki temsilci

9- İşçi sendikalarından; Türkîş, Hakiş ve Diskten seçilecek üç temsilci,

10- Üniversitelerden seçilecek üç temsilci

11- Amatör spor kulüpleri konfederasyonundan seçilecek üç temsilci

12- Askeri Spor Teşkilatından bir temsilci

13- Futbol Federasyonu aracılığı ile 1. lig ve 3. lig kulüplerince seçilecek üç temsilci,

Bu şekilde 28 üyeden oluşacak bu konseyin yapısında özel kuruluşlardan 19 üye ile kamu kuruluşlarından 9 üye bulunacaktır.

Bu konsey, öncelikle sporumuzun yurt sathına etkinlikleriyle dengeli bir şekilde yayılıp kalkınması için ana program ve politikayı tesbit etmelidir. Bu esasa göre bölgelerdeki halkımızın hangi spor dallarına önem ve öncelik verdikleri göz önünde tutularak yapılacak çalışmalarda pilot bölge seçimlerini de kararlaştırmalıdır.

Sporumuzla ilgili her türlü karar ve konseyce alınıp uygulanması için gerekli mercilere gönderilmelidir.

Ayrıca bazı konularda gerek duyulması halinde toplantılara ilgili Uluslararası Federasyon veya kuruluşlarda görev yapan elemanlarımız da çağrılmalıdır.

Bu kuruluş tamamlandıktan sonra uygulamaya atılacak üst düzey elemanların seçimi de bu konseyce yapılmalı ve atama işlemleri buna göre yürütülmelidir. Böylece po-

litik olarak bir kaç ayda bir üst düzey elemanların değiştirilmesi hatasından da kurtulmuş olunacaktır.

Daha sonra belirteceğim bölge ve il müdürleri de bu konseye gösterilecek adaylar arasında konseyce seçilip yine normal uygulamaya göre atanmaları yapılmalıdır.

Bölge diye yeni bir konuya değindim. Zira bugün artık merkezi yönetim sistemi yerine; yerinden yönetime geçmemizin gerektiği bütün açıklığıyla görülmektedir.

B) Bu konuda birçok ülkeyi sporda örgütlemeleri konusunda incelediğimiz zaman kendi idari özellikleri dışında yaklaşık olarak birbirlerine benzer bir sistem görmekteyiz.

Mesela, bu gün resmi idari bölümlenme olmamasına rağmen İngiltere ikisi Londra olmak üzere 9 bölge olarak faaliyetlerini sürdürür. İtalya yine aynı durumda 7. bölge olarak, Almanya zaten federaktif eyalet sistemidir. Amerika'da olduğu gibi;

Bizimde yerinden yönetim için bölgesel bir sisteme geçmemiz gerekecektir. Bölgeleri oluşturacak illeri tesbit ederken şu esasları göz önünde bulundurmamız lazımdır.

a- İller arası ulaşım imkânları

b- Tesislerin durumu yani faaliyetleri için yeterliği

c- İklim şartları itibariyle benzerlik

d- O yörede yaşayan halkın spor dallarına olan eğilim bu hususlara göre incelediğimizde İstanbul hariç Anadoludaki 79 ilimiz 16 bölge olarak belirlenebiliyor, İstanbul için ise Avrupa ve Anadolu yakası olmak üzere iki bölge olduğumuzda bütün ülkemizi spor konusunda 18 bölge olarak konseyin alacağı kararlar uyarınca çalışmaları sürdürecektir. Bölgelerle ilgili liste ektedir. (Sayfa 12)

Her bölgede konseyin adaylar arasında seçeceği kadrolu bir bölge müdürü ve yine konseyce Federasyonların göstereceği konuyu ve mevzuatı iyi bilen adaylar arasından seçilecek federasyonun fahri temsilcileri bulunacaktır.

Ayrıca bu bölgelerde Millî Olimpiyat Komitemizin göstereceği bir temsilci bu temsilci; ya komitemiz kendi tüzüğünde yapacağı değişikliklerle bu bölgelerde kendisine bağlı birer temsilcilik oluşturarak ortaya çıkarılması veya bu bölgelerde yine komitemiz birer olimpiyat derneği oluşturarak kendisi Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi Federasyonu şekline geçmeli ve kendi genel kurulunda bu kurulacak dernekler ikişer üye ile temsil edilmeli, böylece yukarıda belirttiğim spor bölgelerindeki söz konusu temsilci; derneklerin göstereceği adaylar arasından komitemizce seçilecek eleman olmalıdır.

Bir de Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonunun o bölgedeki il Federasyonlarınca gösterilen adaylar arasından konfederasyonca seçilecek bir temsilci o bölgede bulunacaktır.

Spor organizasyonlarına gelince; Her İlde İl Müdürleri Başkanlığında İlçe Spor Müdürlerinin katılımlarıyla da ve o spor dalının bölge temsilcisi gözleminde oluşturulacak tertip heyetleri o spor dalında ilçeler arası müsabakalar düzenleyerek il şampiyonunu çıkaracaklar.

Bundan sonra bölge şampiyonluğu için bölge müdürünün başkanlığında o spor dalının Federasyon temsilcisi, Olimpiyat Komitesi ve Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu temsilcileriyle o bölge içinde bulunan İl Müdürlere-

rinden oluşacak tertip heyetleri tarafından iller arası müsabakalar sonuçlandırılarak o spor dalındaki bölge birincisi tesbit edilecek.

Bu sonuçlar elde edildikten sonra bölgeler arası birincilik için o dalın sorumlusu Genel Müdür yardımcısı başkanlığında Federasyon Başkanı, Olimpiyat Komitesi temsilcisi Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu temsilcisi, o spor dalının merkez hakem kurulu başkanıyla, bölgelerin aşğıdaki şekilde oluşturdukları gruplardan gelecek temsilcilerden oluşacak tertip heyetince düzenlenecek müsabaka programına göre grup birincileri ve ikincileri tesbit edilecek ve bu sekiz takım kendi aralarında lig sistemiyle müsabakalar yaparak Türkiye birinci, ikinci ve üçüncüleri o yıl için çıkmış olacaktır.

Bu bir örnektir. Daha başka şekillerde de düşünülebilir. Uluslararası Federasyonlarca yapılacak değişikliklere uyum sağlamak amacıyla yeni sistemler oluşturulabilir. Bazı spor dallarında seçilecek pilot bölgeler arasında özel organizasyonlar yapılabilir. Geleneksel Spor Dallarımızda mesela yağlı güreşlerde olduğu gibi bütün ülkeye açık müsabakalar konseyden çıkacak kararlarla ilgili Federasyonun denetiminde düzenlenebilir.

Söz konusu konsey sporumuzun bütün dallarıyla gelişmesi için karar merkezi olacağına göre tamamen özerk olsada Futbol Federasyonunun da bu konseyle ilişkisi kurulmalıdır.

Maddi Durum

Bu konuyu iki ayrı başlık altında ele almak lazımdır.

1- Devletce verilecek ana bütçe karar yetkisiyle çalışacak olan konseyin emrine tahsis edilmeli ve alınacak kararlara göre uygulama genel müdürlüklerce yapılmalı ve denetlenmelidir. Bu bütçe sporumuzun bağlanması öngörülecek Sn, Cumhurbaşkanlığı veya Başbakanlığı bütçesi içinde görülmelidir. Böylece kararlar konseyce alınsa bile harcamalar bürokratik sistem içinde denetime tabi icra elemanlarınca yapılacaktır.

2- Özel kişi, kurum ve kuruluşlarca yapılacak katkılar,

Genel Müdürlüklerce ilgili Federasyonlar adına açılacak özel hesaplarda toplanacak ve o Federasyonun konseyce onaylanmış etkinliklerinde kullanılacaktır.

Bütün Federasyonlar bu yeni oluşacak sisteme göre bütün etkinliklerini yeniden bir çerçeve yönetmelikler şeklinde düzenleyerek konseyden geçirmek ve bundan sonraki çalışmalarını bu çerçeve içinde hazırlayarak ilgili genel Müdürlüğe bilgi vereceği yönergelerle yönetmelidir. Bu özerkliğin bu basamağı olacaktır.

ayrıca bütün Federasyonların adıyla kurulmuş veya kurulacak olan tüm vakıfların konseyce ele alınarak bir denetim altına alınacak statüsü hazırlanmalıdır.

Arza çalıştığım bütün bu konularda daha detaylı bilgi istendiğinde her türlü bilgi ve tecrübemi açıklamaya hazır olduğumu arz ederken tüm spor camiamıza başarılar temenni eder saygılarımı sunarım.